

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-105>

УДК 338.24

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF THE METALLURGICAL INDUSTRY OF UKRAINE

Даценко Антон Миколайович

аспірант,

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені М. Туган-БарановськогоORCID: <https://orcid.org/0009-0007-4601-3172>**Datsenko Anton**Donetsk National University Economy and Trade
named after M. Tugan-Baranovsky

Стаття присвячена проблемам розвитку металургійної галузі в нестабільних умовах сьогодення. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вирішення завдань розвитку і ефективного функціонування металургії у довгостроковій перспективі з урахуванням зростаючої невизначеності в сучасних умовах. Проаналізовано динаміку розвитку металургії за основними економетричними показниками (обсяг виробництва основних видів металопродукції, обсяг експорту, частка у формуванні ВВП) із використанням методів статистичного аналізу. Визначено основні тенденції розвитку галузі та причини негативної динаміки. Робиться спроба окреслити напрямки, виявити шляхи та інструменти відновлення, стабілізації та розвитку металургійної галузі України в умовах сьогодення.

Ключові слова: металургійна галузь, види металопродукції, фінансово-економічні показники, обсяг виробництва, експорт.

The article is devoted to the problems of the development of the metallurgical industry in today's unstable conditions. The relevance of the research is determined by the need to solve the problems of development and effective functioning of metallurgy in the long term, taking into account the growing uncertainty in modern conditions. The dynamics of the development of metallurgy were analyzed according to the main econometric indicators (the volume of production of the main types of metal products, the volume of exports, the share in the formation of GDP) using the methods of statistical analysis. The relationship between the dynamics of economic indicators of metallurgical production and the impact of global economic and political factors, in particular military operations and the COVID-19 pandemic, on this industry is comprehensively assessed. Special attention is paid to the assessment of the role of metallurgy in the formation of the national GDP, using the correlation coefficient to determine the level of dependence of the economy on the industry. The patterns and factors identified in the study allow not only a deeper understanding of current trends, but also the formulation of reasonable recommendations to support the sustainable development of the metallurgical sector in Ukraine, which is a significant contribution to the scientific base on the economic stability of industry in crisis conditions. It has been established that the dynamics of the industry's development over the past two decades is uneven due to the influence of global economic crises, internal political instability, as well as military actions in the east of Ukraine, which especially intensified in 2022. The main trends in the development of the industry and the reasons for the negative dynamics have been determined. An attempt is made to outline the directions, to identify ways and tools for the recovery, stabilization and development of the metallurgical industry of Ukraine in today's conditions. The results of the study also demonstrate the need for comprehensive approaches to the management of the industry, including investments in modernization, development of new technologies and diversification of sales markets.

Keywords: metallurgical industry, types of metal products, financial and economic indicators, volume of production, export.

Постановка проблеми. Металургійна галузь України, як одна з основних складових національної економіки, останніми десяти-

тиліттями стикається з численними викликами, пов'язаними з глобальною економічною нестабільністю, внутрішніми політичними

кризами та військовим конфліктом. Постійні коливання світового попиту на металопродукцію, високі витрати на енергоносії та сировину, а також втрата виробничих потужностей через бойові дії, призвели до значного скорочення обсягів виробництва та зниження частки галузі у ВВП країни. У зв'язку з цим, актуальним постає питання пошуку нових підходів до оцінки ефективності металургійної галузі, розробки стратегій відновлення та стабілізації виробництва в умовах сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Металургійна галузь України (ГМК), як один із ключових секторів економіки, перебуває в центрі уваги багатьох науковців, які досліджують її вплив на національний економічний розвиток, експортний потенціал і стійкість в умовах глобальних викликів. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку металургії України вивчається в роботах В. Большакова, В. Венгера, Н. Гуржій, Н. Кушакової, О. Меркулова, А. Нарівського, А. Пригунової, Л. Тубольцева та ін. Дослідження цих авторів висвітлюють важливість модернізації виробництва, впровадження новітніх технологій та покращення ефективності використання ресурсів у контексті зростаючого впливу міжнародних ринкових та політичних чинників.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний внесок у дослідження проблеми, питання довгострокової стійкості української металургії з урахуванням стану галузі в умовах сьогодення, залишаються недостатньо дослідженими, що й визначає актуальність даної статті.

Формулювання цілей – аналіз сучасного стану металургійної галузі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Металургійна промисловість, будучи базовою галуззю, вносить суттєвий внесок в розвиток економіки України. В структурі господарського комплексу країни їй належить провідна роль у зростанні експорту та валютних надходжень; збільшенні інвестицій та поповненні державного бюджету [2]. Наявність власної залізородної сировинної бази, вигідне географічне розташування, розвинена система транспортних комунікацій, висококваліфіковані кадри тощо, роблять металургію лідером в економіці України та однією з головних фінансово-здобуваючих галузей [9]. Металургійна промисловість залишається стратегічним сектором для української економіки; сприяє створенню робочих місць, забезпечує валютні надходження та підтримує еко-

номічну стійкість країни на міжнародній арені.

Протягом останніх десятиліть металургійна галузь зазнавала суттєвих трансформацій і виявляла нерівномірну динаміку розвитку (табл. 1).

Динаміка виробництва металопродукції в Україні з 2002 до 2023 року охоплює різноманітні етапи розвитку, які значно залежали від економічних і політичних умов як в Україні, так і у світі. За цей час промисловість пройшла через періоди стабільного зростання, серйозних криз та поступового відновлення.

Період з 2002 по 2007 рік характеризувався стабільним зростанням обсягів виробництва сталі, чавуну та прокату [6; 11]. Тенденція до зростання була обумовлена посиленням глобального попиту на метали, особливо з боку Китаю та Індії, які активно розвивали свої інфраструктурні проекти. Важливими факторами зростання стали висока конкурентоспроможність української продукції завдяки доступу до великих запасів природних ресурсів, зокрема залізної руди та вугілля, а також відносно низькі виробничі витрати. Модернізація підприємств, яку розпочали після кризи 1990-х років, також сприяла стабільному розвитку. Важливим трендом цього періоду було збільшення внутрішнього попиту на металопродукцію, особливо у будівельному секторі, що додатково стимулювало національне виробництво.

Світова економічна криза 2008–2009 років спричинила різке зниження обсягів виробництва в металургійній галузі України, внаслідок падіння попиту на метали як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках [2]. В цей період світове будівництво та автомобільна промисловість, які є основними споживачами металопродукції, значно скоротили виробництво, що негативно позначилось на галузі. Глобальний тренд зниження цін на метали зробив виробництво менш рентабельним, що спонукало до обмеження обсягів та зниження інвестицій у модернізацію підприємств.

Період 2010–2011 років став етапом посткризового відновлення для української металургійної галузі, яка слідувала за світовою тенденцією до відродження після фінансових потрясінь. Починаючи з 2010 року спостерігається поступове збільшення попиту на метали, що сприяло підвищенню експортних обсягів [6; 11]. Зростання світових цін на метали зробило експорт більш вигідним для українських підприємств, що дозволило відновити частину виробничих потужностей, втрачених під час кризи. Поступово зростає

Таблиця 1

**Динаміка обсягів виробництва основних видів металопродукції в Україні
за 2002–2023 рр.**

Рік	Сталь			Чавун			Прокат		
	млн т	динаміка показника (+ - відносно минулого року)		млн т	динаміка показника (+ - відносно минулого року)		млн т	динаміка показника (+ - відносно минулого року)	
		млн т	%		млн т	%		млн т	%
2002	34.50	-	-	27.60	-	-	26.40	-	-
2003	37.60	3.10	8.99%	29.50	1.90	6.88%	22.90	-3.50	-13.26%
2004	39.40	1.80	4.79%	31.00	1.50	5.08%	23.80	0.90	3.93%
2005	39.30	-0.10	-0.25%	30.70	-0.30	-0.97%	23.20	-0.60	-2.52%
2006	41.60	2.30	5.85%	32.90	2.20	7.17%	22.90	-0.30	-1.29%
2007	43.70	2.10	5.05%	35.60	2.70	8.21%	25.10	2.20	9.61%
2008	38.10	-5.60	-12.81%	31.00	-4.60	-12.92%	21.00	-4.10	-16.33%
2009	30.30	-7.80	-20.47%	25.70	-5.30	-17.10%	16.50	-4.50	-21.43%
2010	33.30	3.00	9.90%	27.40	1.70	6.61%	18.00	1.50	9.09%
2011	35.40	2.10	6.31%	28.90	1.50	5.47%	19.92	1.92	10.66%
2012	33.50	-1.90	-5.37%	28.50	-0.40	-1.38%	19.26	-0.66	-3.31%
2013	33.20	-0.30	-0.90%	29.10	0.60	2.11%	18.18	-1.08	-5.59%
2014	27.40	-5.80	-17.47%	24.80	-4.30	-14.78%	14.62	-3.57	-19.61%
2015	23.10	-4.30	-15.69%	21.90	-2.90	-11.69%	12.37	-2.25	-15.39%
2016	24.20	1.10	4.76%	23.60	1.70	7.76%	22.00	9.63	77.88%
2017	21.30	-2.90	-11.98%	19.80	-3.80	-16.10%	18.40	-3.60	-16.36%
2018	21.10	-0.20	-0.94%	20.50	0.70	3.54%	18.40	0.00	0.00%
2019	20.80	-0.30	-1.42%	20.10	-0.40	-1.95%	18.20	-0.20	-1.09%
2020	20.60	-0.20	-0.96%	20.40	0.30	1.49%	18.30	0.10	0.55%
2021	21.40	0.80	3.88%	20.80	0.40	1.96%	18.70	0.40	2.19%
2022	6.30	-15.10	-70.56%	6.23	-14.57	-70.05%	5.40	-13.30	-71.12%
2023	6.23	-0.07	-1.11%	6.00	-0.23	-3.69%	5.37	-0.03	-0.56%

Джерело: складено автором на основі даних [6; 11]

і внутрішній попит, хоча галузь була в основному орієнтована на експорт.

Період 2012–2013 років ознаменувався початком нового спаду в ГМК, що відповідає глобальному тренду зниження економічного зростання в ключових країнах-імпортерах, зокрема в Європейському Союзі та Китаї [9]. В Україні обсяги виробництва скоротилися через зменшення попиту на металопродукцію на світовому ринку та зростаючу конкуренцію з боку Китаю і Росії. Паралельно підвищувалися витрати на виробництво й транспортування, що також знизило конкурентоспроможність української продукції. Зниження рентабельності призвело до обме-

ження інвестицій у розвиток та модернізацію підприємств, що вплинуло на загальний обсяг виробництва.

Військовий конфлікт на сході України у 2014–2015 роках, економічна криза та девальвація гривні призвели до значного падіння виробництва. Збройний конфлікт, який розпочався у 2014 році, порушив логістичні ланцюги, що підвищило витрати на транспортування та ускладнило доступ до ринків. Значна частина підприємств, зосереджених у зоні бойових дій, постраждала від руйнувань і втратила частину виробничих потужностей. У цей період також спостерігалася тенденція до втрати ринків через введення торговель-

них обмежень Росією, а також зменшення експорту до країн ЄС через зниження конкурентоспроможності української продукції.

Період 2016–2019 років відзначається частковим відновленням ГМК завдяки стабілізації політичної ситуації та замороженню конфлікту на сході України [6; 11]. Основна тенденція цього періоду полягала в поступовому відновленні експорту і поверненні українських металургійних підприємств до активної роботи на зовнішніх ринках. Відновлення логістики та стабільність внутрішнього попиту, також допомогли зменшити наслідки кризового періоду. Стабілізація політичної ситуації сприяла покращенню інвестиційного клімату та дозволила частково модернізувати виробництво.

Пандемія COVID-19 у 2020–2021 роках стала ще одним викликом і спричинила значні зміни на глобальному ринку металопродукції [2; 9]. Незважаючи на це, українська металургійна галузь показала тенденцію до зростання, за рахунок відновлення світового попиту на метали та підвищення цін, інвестицій у модернізацію та ефективній державній політиці, що і підтримало українське виробництво в цей час.

Період з 2022 року став найглибшою кризою в історії української металургійної промисловості через повномасштабне вторгнення Росії в Україну [9]. Війна призвела до зупинки виробництва, руйнування інфраструктури та порушення традиційних логістичних ланцюгів. Значне скорочення виробництва сталі, чавуну та прокату сприяло появі серйозної

кризи галузі. Проте, з 2023 року українські підприємства почали шукати нові ринки збуту та працювати над адаптацією виробничих процесів до нових реалій. Цей період характеризується тенденцією до реструктуризації галузі та пошуку альтернативних шляхів ревіталізації виробництва.

Металургійна промисловість України представлена великими металургійними та добувними підприємствами, які інтегровані у повний виробничий ланцюг, починаючи з видобутку сировини і закінчуючи випуском готової продукції. Основними виробниками металопродукції у 2024 році є: «АрселорМіттал Кривий Ріг», «Метінвест», МК «Запоріжсталь» і «Interpipe» [2].

«АрселорМіттал Кривий Ріг» – найбільший виробник сталі в Україні та один із значних експортерів в Європі. З 2018 по 2021 роки підприємство поступово збільшувало виробництво сталі, чавуну та прокату, досягнувши пікових показників у 2021 році, завдяки модернізації обладнання та стабільному попиту. Війна в Україні у 2022 році спричинила різке скорочення потужностей: виробництво сталі впало з 5,1 млн тонн у 2021 до 1,2 млн тонн у 2022, а прокату – з 4,6 млн до 1,1 млн тонн [3].

«Метінвест» – найбільша гірничо-металургійна компанія України з вертикально інтегрованою структурою. З 2018 до 2021 року «Метінвест» активно збільшував обсяги виробництва сталі, чавуну та прокату, досягаючи максимумів у 2021 році (сталь – 9,53 млн тонн, чавун – 11,06 млн тонн, прокат – 7,23 млн тонн). Однак,

Таблиця 2

**Динаміка обсягів виробництва найбільш металургійних підприємств України
2018–2023 рр. млн т**

Підприємство	Продукція	2018	2019	2020	2021	2022	2023
«АрселорМіттал» Кривий Ріг	Сталь	4.62	5.33	4.95	5.1	1.2	1
	Чавун	4.51	5.32	4.7	5.28	1.6	1.5
	Прокат	2.56	2.8	2.5	4.6	1.1	0.9
«Метінвест»	Сталь	7.32	7.58	8.27	9.53	2.92	2.03
	Чавун	9.85	9.19	9.56	11.06	2.74	1.77
	Прокат	5.77	5.6	5.86	7.23	2.77	2.29
МК «Запоріжсталь»	Сталь	3.45	3.57	3.6	3.8	2.01	2.72
	Чавун	4.57	4.2	4.35	4.5	2.01	2.47
	Прокат	2.95	3.01	3.05	3.2	1.31	2.05
«Interpipe»	Сталь	0.85	0.85	0.76	0.98	0.6	0.68

Джерело: складено автором на основі даних [3; 4; 5; 7]

у 2022 році втрата виробничих потужностей у Маріуполі і Авдіївці призвела до значного скорочення обсягів: виробництво сталі впало на 69,4%, а чавуну – на 75,2% [7]. Попри труднощі, у 2023 році підприємство частково стабілізувало виробництво, зосередившись на роботі тих потужностей, що залишилися в його розпорядженні, проте обсяги все ще не досягли довоєнного рівня.

МК «Запоріжсталь» – ключовий виробник металопродукції, який входить до складу «Метінвест» (49,99%) [5]. Підприємство демонструвало позитивну динаміку зростання до 2021 року, що було особливо значущим на тлі загальносвітової економічної кризи. З початком війни у 2022 році обсяги різко знизилися через перебої в постачанні сировини та загрозу бомбардувань. Проте у 2023 році комбінат частково відновив виробництво, досягнувши 62% від довоєнного рівня для сталі (2,72 млн тонн) і чавуну (2,47 млн тонн) [5].

«Interpipe» – виробник сталевих труб та залізничних коліс, основні потужності якого розташовані в Дніпропетровській області. Обсяги виробництва сталі залишалися стабільними з 2018 до 2019 року на рівні 0,85 млн тонн [4]. У 2020 році підприємство зіткнулося зі скороченням обсягів до 0,76 млн тонн, а в 2022 році – з ще більш значним зниженням через війну. У 2023 році компанія частково відновила виробництво, досягнувши 69,3% довоєнного рівня – 0,68 млн тонн [4].

Загалом, з 2018 до 2021 року спостерігалось зростання виробничих показників підприємств ГМК, яке обумовлювалося стабільним внутрішнім і зовнішнім попитом та модернізацією потужностей. Однак війна в Україні у 2022 році призвела до суттєвих змін у ГМК, деякі підприємства, зокрема «Метінвест», зазнали втрат інфраструктури, особливо в регіонах інтенсивних бойових дій (Маріуполь, Авдіївка). У той же час такі підприємства, як «АрселорМіттал Кривий Ріг», МК «Запоріжсталь», «Interpipe» у 2023 році зберегли свої потужності і частково стабілізували обсяги виробництва [3; 4; 5]. У 2024 році українська металургійна галузь попри значні виклики, пов'язані з війною, економічною нестабільністю та перериванням логістичних ланцюгів, продовжує функціонувати і залишається критично важливою для національної економіки. Найбільші гравці ринку – «АрселорМіттал Кривий Ріг», «Метінвест», МК «Запоріжсталь» та «Interpipe» продемонстрували здатність

швидко пристосовуватись до змін, зберігаючи роботу підприємств, шукаючи нові ринки збуту, модернізуючи та оптимізуючи виробничі процеси [3; 4; 5; 6].

Експорт металургійної продукції відіграє важливу роль в економіці України, адже металургійна галузь є одним з найбільших секторів промисловості країни. За роки незалежності Україна стала важливим гравцем на світовому ринку металопродукції, займаючи провідні позиції в експорті сталі, залізної руди та інших металевих виробів. В умовах глобалізації та зростаючої конкуренції, експорт металургійної продукції не лише забезпечує надходження валюти до державного бюджету, але й суттєво впливає на валовий внутрішній продукт (ВВП) України. Позитивна динаміка експорту, сприяє створенню нових робочих місць, залученню інвестицій, розвитку суміжних галузей та зміцненню економічної стабільності.

Аналіз показників експорту з 2002 по 2022 рік засвідчує нерівномірну динаміку періоду. З 2002 по 2008 роки на фоні позитивної кон'юнктури на світових ринках та зростання попиту на метал, обсяги експорту сталі, та прокату зростали та досягли пікових значень. У 2007 році експорт сталі становив 33,8 млн т, а прокату 23,1 млн т [1]. Завдяки впровадженню нових технологій, підприємства змогли зосередитися на виробництві продукції з вищою доданою вартістю, що сприяло збільшенню прибутковості та зміцненню позицій на міжнародному ринку.

Світова криза 2009 року призвела до різкого падіння попиту на чавун, сталь і прокат і суттєво зменшила експорт металопродукції України [1]. Економічна нестабільність змусила українських виробників зменшити обсяги експорту, а деякі підприємства зупинили свою діяльність. Це позначилося не лише на фінансових показниках галузі, але й на загальному стані економіки України, яка сильно залежить від експорту металопродукції.

Скорочення експорту металопродукції України з початком війни у 2022 році стало наслідком багатьох чинників, що суттєво вплинули на металургійну галузь. Руйнування інфраструктури, труднощі транспортування, обмеження доступу до сировини, закриття або часткове зупинення роботи багатьох металургійних підприємств призвело до різкого зменшення виробничих потужностей. Через нестабільність в Україні країни-імпортери шукали альтернативних постачальників, що призвело до катастрофічного падіння ек-

Таблиця 3

Показники експорту металопродукції з України 2002–2022 роки млн т

Рік	Сталь	Чавун	Прокат
2002	21.90	21.10	19.90
2003	24.50	24.50	21.30
2004	25.20	7.20	22.70
2005	26.10	6.50	21.30
2006	28.30	7.80	22.00
2007	32.80	8.50	23.10
2008	33.60	9.50	14.20
2009	19.70	6.20	9.10
2010	24.10	8.20	10.60
2011	25.90	9.20	11.50
2012	24.90	8.50	10.40
2013	30.40	8.40	10.10
2014	24.40	6.50	11.10
2015	18.50	4.30	9.80
2016	18.40	3.70	10.50
2017	22.60	5.30	12.80
2018	22.40	6.50	14.30
2019	21.50	5.40	16.40
2020	15.20	3.30	11.20
2021	15.90	3.90	12.70
2022	4.90	1.20	5.50

Джерело: складено автором на основі даних [1]

портних обсягів і негативно позначилося на економіці країни.

На підставі середньорічних цін на металопродукцію, обсягів виробництва та ВВП України, складено аналітичну таблицю, яка дає змогу оцінити вплив металургійної галузі на національну економіку (табл. 4).

Дані аналітичної таблиці засвідчують, що у період 2002–2008 років значення металургії у формування ВВП України було надзвичайно вагомим. Наприклад, у 2002 році валова частка становила 63,45%, а у 2008 році – 36,02% [8]. Це свідчить про суттєву залежність економіки України від металургійної галузі, яка забезпечувала значну частину валютних надходжень [1; 10]. Для встановлення зв'язку між параметрами обсягів виробництва та ВВП було застосовано коефіцієнт кореляції Пірсона (χ^2), який дорівнює 0,97 ($p \leq 0,05$) і вказує на статистичну значущість між змінними. Це означає, що в цей період зміни у виробництві металопродукції майже пропорційно відображались на ВВП: коли виробництво

зростало, ВВП також зростав. Наявність достовірного зв'язку підкреслює залежність ВВП від металургійної галузі на той період часу. У 2009 році внаслідок світової фінансової кризи спостерігається різке зниження показників валової частки металургії в структурі ВВП – до 24,94%, що пояснюється падінням попиту на металопродукцію та зменшенням експортних надходжень [1; 8]. В період з 2010 по 2013 роки частка металургії у ВВП стабілізується на рівні від 19,89% до 34,52%, що свідчить про деяке відновлення галузі після кризи та стабільний внесок у ВВП України [1; 8]. У 2015 році частка металургії у ВВП знизилася до 22,91% ($\chi^2 = 0,997$, $p \leq 0,05$), проте залишалася значущою для національної економіки.

З 2017 по 2019 роки відбувається часткове відновлення виробництва, і вклад металургії у ВВП зростає до 27,48% у 2018 році, хоча у 2019 році знову падає до 20,72% [10]. Внаслідок пандемії COVID-19, а згодом і війни в 2022 році, вклад металургії у ВВП знову сут-

Таблиця 4

Валова частка металургії у структурі ВВП України 2002–2022 рр. млрд дол. США

Рік	Виробництво сталі, чавуну, прокату		ВВП України млрд дол. США
	млрд дол. США	валова частка в структурі ВВП	
2002	26.89	63.45%	42.39
2003	29.28	58.42%	50.13
2004	33.86	52.20%	64.88
2005	35.47	41.19%	86.14
2006	40.48	37.58%	107.75
2007	47.79	33.49%	142.71
2008	64.83	36.02%	179.99
2009	29.23	24.94%	117.22
2010	37.91	27.79%	136.41
2011	56.31	34.52%	163.16
2012	42.76	24.33%	175.78
2013	36.45	19.89%	183.31
2014	30.18	22.90%	131.8
2015	20.75	22.91%	90.61
2016	22.07	23.66%	93.27
2017	29.90	26.66%	112.15
2018	35.95	27.48%	130.83
2019	31.85	20.72%	153.78
2020	28.94	18.64%	155.28
2021	44.59	22.32%	199.77
2022	13.99	8.64%	161.99

Джерело: складено автором на основі даних [1; 8; 10]

тево знижується. У 2022 році цей показник впав до 8,64%, що є найнижчим значенням за аналізований період [10]. Це свідчить про серйозний вплив військового конфлікту на галузь і економіку в цілому.

Отже за період 2002-2022 роки, вклад металургійної галузі у формування ВВП України поступово знижувався з 26,90 млрд дол. США (63,45%) у 2002 році, до 14 млрд дол. США (8,64%) у 2022 році [1; 8; 10]. Негативна тенденція є наслідком структурних змін в економіці, зростання впливу інших галузей, зниження конкурентоспроможності української металургійної продукції на світових ринках. Крім того, важливим фактором, що вплинув на цю тенденцію, є військовий конфлікт та політична нестабільність в країні, які призвели до зниження потужностей, збільшення витрат на виробництво та втрату інвестицій. Незважаючи на зменшення частки металургійної галузі у формуванні ВВП України,

галузь залишається важливою складовою національної економіки. Металургія забезпечує значну частину експорту, що є критично важливим для підтримки платіжного балансу країни. Крім того, галузь сприяє створенню робочих місць, забезпечуючи зайнятість тисячам українців, та підтримує розвиток супутніх секторів економіки, таких як машинобудування, будівництво та енергетика.

Висновки. Результати проведеного аналізу засвідчують нерівномірну динаміку розвитку металургії за останні два десятиліття. Періоди зростання пов'язують із сприятливою ціновою кон'юнктурою на світовому ринку, збільшенням попиту на вітчизняну металопродукцію, тоді як періоди спаду – із впливом зовнішніх та внутрішніх чинників. Глобальна економічна криза, внутрішня політична нестабільність та військове вторгнення призвели до зниження обсягів та конкурентоспроможності української метало-

продукції, зменшення інвестицій у модернізацію та збільшення витрат на виробництво. Аналіз сучасного стану металургії дозволяє не лише зрозуміти поточні тенденції її розвитку а й сформулювати обґрунтовані рекомендації для підтримки стійкості галузі в

кризових умовах. Гостро постає необхідність комплексних підходів до управління галуззю, посилення уваги з боку уряду та додаткової фінансової підтримки, що дозволять металургії залишитися ключовою для української економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk> (дата звернення: 01.11.2024).
2. Кушакова Н. О. Металургійний комплекс України : загальна характеристика та сучасний стан розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 23. Ч. 1. С. 162–166.
3. Офіційний сайт АрселорМіттал. URL: <https://ukraine.arcelormittal.com> (дата звернення: 20.10.2024).
4. Офіційний сайт компанії Interpipe. URL: <https://interpipe.biz/> (дата звернення: 25.10.2024).
5. Офіційний сайт компанії Запоріжсталь. URL: <https://zaporizhstal.com> (дата звернення: 26.10.2024).
6. Офіційний сайт Металургпром. URL: <https://metallurgprom.org> (дата звернення: 07.10.2024).
7. Офіційний сайт Метінвест. URL: <https://metinvestholding.com> (дата звернення: 27.10.2024).
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/> (дата звернення: 27. 10. 2024).
9. Тубольцев Л. Г., Меркулов О. Є., Пригунова А. Г., Нарівський А. В. Концепція сталого розвитку чорної металургії України. *Met. lit'e Ukr.*, vol. 30, 2022. № 4 (331). С. 8–14.
10. Federal Reserve Economic Data. URL: <https://fred.stlouisfed.org> (дата звернення: 03. 1.2024).
11. World Steel Association. URL: <https://worldsteel.org/publications/bookshop/> (дата звернення: 2.11.2024).

REFERENCES:

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://stat.gov.ua/uk> (accessed November 1, 2024).
2. Kushakova N. O. (2019) Metalurhiinyi kompleks Ukrainy : zahalna kharakterystyka ta suchasnyi stan rozvytku [Metallurgical complex of Ukraine: general characteristics and current state of development]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, vol 23 (1), pp. 162–166.
3. Ofitsiinyi sait ArselorMittal [Official website of ArcelorMittal]. Available at: <https://ukraine.arcelormittal.com> (accessed October 10, 2024).
4. Ofitsiinyi sait kompanii Interpipe [The official website of the Interpipe company]. Available at: <https://interpipe.biz/> (accessed October 25, 2024).
5. Ofitsiinyi sait kompanii Zaporizhstal [The official website of the Zaporizhstal company]. Available at: <https://zaporizhstal.com> (accessed October 26, 2024).
6. Ofitsiinyi sait Metalurhrom [Official website of Metallurgprom]. Available at: <https://metallurgprom.org> (accessed November 7, 2024).
7. Ofitsiinyi sait Metinvest [Metinvest official website]. Available at: <https://metinvestholding.com> (accessed October 27, 2024).
8. Ofitsiinyi sait Ministerstva finansiv Ukrainy [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine]. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/> (accessed October 27, 2024).
9. Tuboltsev L. H., Merkulov O. Ye., Pryhunova A. H., Narivskyi A. V. (2022) Kontseptsiia staloho rozvytku chornoj metalurhii Ukrainy. [Concept of sustainable development of ferrous metallurgy of Ukraine] *Met. lite Ukr.* – *Met. lite Ukr.*, vol. 30, №4 (331). pp. 8–14.
10. Federal Reserve Economic Data. Available at: <https://fred.stlouisfed.org> (accessed November 3, 2024).
11. World Steel Association. Available at: <https://worldsteel.org/publications/bookshop/> (accessed November 2, 2024).